

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Hands off!

A házszabályrevízió már küszöbön van Mikor Tisza István gróf előállt azzal a tervvel, hogy a házszabályokat módosítani kell, a mai függetlenségi többség tiltakozott ez ellen a legélesebben. És éppen a házszabályok fanatikus védelmének köszönheti a függetlenségi párt, hogy a képviselőház számban legnagyobb pártjává emelkedett.

Ha mindezt elgondoljuk, szinte lehetetlennek kell mondanunk azt a veszedelmes tervet, ami a kormányt s a 48-as képviselőket foglalkoztatja. **A házszabályokat akarják összerombolni!** Ennek a vészes tervnek a realizálásával fenyegetnek a függetlenségi párt pénteki értekezletéről kiszivárgott kulisszatitkok. Szászorta súlyosabb dolog ez Tisza István kísérletezésénél. Sőt annál súlyosabb, mert ezáltal a függetlenségi pártot akarják fölhasználni arra, amit a szabadelvű párt nem tudott végrehajtani.

A horvátok valóban fölháborító obstrukcióját akarja Wekerle ürügyül felhasználni a házszabályok lerombolására. Pedig egészen másról van itt szó: a kiegyezésről, a kvótaemelésről, az ujonclétszám tetemes emeléséről, husz millió új katonai tulkövetelésről s a jó ég

tudja, még mi egyébről. A házszabályrevíziót ezek érdekében rendelte meg Bécs s a miniszterelnök rajta is van, hogy ezt a tervet megvalósítsa.

Egy pár függetlenségi — ezek között Barabás Béla is! — hanyatt-homlok követi a kormányt a házszabálymódosításra irányuló kampányban. Elismerjük, hogy a horvátok vakmerő és hazaellenes eljárását tűrni nem lehet: meg kell őket fékezni, de nem egyetlen alkotmánybiztosítékunk lerombolása árán. Mert amit ma ostornak használunk föl mi a horvátok ellen, azt holnap egy nemzetietlen uralom igénybeveheti ellenünk. Bécs szándékai pedig mindig gonoszak. Abban a percben, mikor Kosuth, Apponyi, Andrássy s a többi miniszter nem tudja végrehajtani az udvar parancsát, — félredobják őket. Bécs szolgálai pedig mindig fognak akadni.

A házszabályokon rést ütni nem szabad. Nem engedi a nemzet, melynek — alkotmányos uton — valóban nincs más eszköze jogai megvédelmezésére. Se Wekerle, se Barabás, se Rakovszky ne bártorkodjanak hozzányulni ehhez a testamentumhoz. Halljuk különben, hogy nagy alakoskodás készül e csiny körül. A kormány nem vallja be, hogy tehetetlen a horvátokkal szemben s obstrukciójukat házszabálymódosítással akarja meg-

törni. C ak egy új paragrafust akarnak besikkasztani a házszabályokba, ami azonban — szerintük — nem fogja sérteni a házszabályokat. Ez a paragrafus az elnököt oly széleskörű joggal ruházná föl, melyhez becsületes magyar ember soha se járulhat. **Az elnököt arra akarják fölhatalmazni, hogy az ülések idejét és tartamát ő állapítsa meg.** Ez százszor több a parallelülésnél, ami miatt tudvalevően Apponyi kilépett a szabadelvűpártból. Ez a parlament egész szabadságának kiszolgáltatása az elnök kezébe. Nem, olyan elnök még nem született, akire ezt a nagy jogot bátran rábizhatná a nemzet! Talán Rakovszky István kezébe adjunk ekkora hatalmat? Micsoda bádarság ez, még csak gondolatnak is?

A kormány végezzen a horvátokkal, ez kötelessége. De a házszabályokat ne bántsa, mert tervbevett módosításaival két nap alatt akár az egész országot el lehetne adni Ausztriának. Ha gyöngye a kormány Bécs kívánságaival szemben, ám vonja le a konzekvenciákat. De ne akarja tönkresilányítani a nemzet egyetlen, küzdelmes viharokon át megmaradt várát: a házszabályt, — mert ennek megvédelmezésére sorakozni fog az egész nemzet elszánt közvéleménye.

TÁRCA.

Bocsánat.

— A Bajai Hirlap tárcája. —

Írta: Sz. Szilgethy Vilmos.

A cselédek felve simultak a konyhában a fal mellé, egész ideig hangzott ki az asszony kiabálása. Rekedtes, indulatlos hang; aki eredeti formájában hallotta, — amikor hőbortos gavallérok szerint gerlebugás és efféle más rózsaszínű számárság van benne, az most nem ismert volna rá. Az Isten nagyon szépek teremtette meg az asszonyt, fölrüházta minden kellemmel, arra azonban aligha gondolt, hogy mint alakul át, vagy vetkőzik ki formájából, hogyha haragszik! Az Isten aligha kíváncsi az ilyesmire, különben megkímelné a ház ugynevezett férjét (in partibus infidelium), aki a

bőrdíván sarkába kuporodva szinte kettégörnyed és elvész. Egészen elvész, ha másban nem, a szóáradatban.

Jön néha olyan bolond perc, hogy a legkomolyabb pillanatokban, sőt komor időkben is, vidám operett-melódiák kavarnak az agyunkban és tréfának, komolyság híján valónak tűnik föl minden való.

A férfi, akiről fentebb emlékeztünk meg s aki ott gulyaszat a diványon, ennek a láthatatlan koboldnak incselkedése révén most bohó gyermekereget lát, amint cigánykereket vet, sőt ott karikázik köztük — képzeletben — ő maga is. Olyan nehéz visszakerülni a világ innenső felére és elhinni, hogy egy asszony most nagyon haragos, tajtékat tur és fölötte fokozódik ingerültsége, amiért ennyi igyekezetnek semmi látszata.

A végén ott topog apró lábával az ember előtt:

— Beismered-e, hogy igazam van?

A varázsátvétel végleg eloszlik, már megérkezett és föl is kell pillantania. Sőt elül ajkán a mosoly, amit a hadviselő ellenfél kiváló érzékeléssel gunyosnak jelzett eddig, holott az megtelepedett a szája szögleteiben és együtt kalandozott a gazdával a koboldok gyermekiesen bohó birodalmában.

— Persze! Persze! Hogy is parancsolod, azaz miért haragszol? Sok volt egész nap a munkám, kimerültem, bocsáss meg a szórakozottságomért.

Kedves felebarátom, aki elzokogtad panaszkodat valamely hatalom előtt és a végén jössz rá, hogy elülről kell kezdened, — ugyebár, azt hiszed, hogy az asszonyt most a tiedhez hasonló kétségbeesés fogja el! Éppen ebben tévedsz, kedves felebarátom, aki agglégényi életet élve, oly úde »lénér«-ben képezed a békés családi otthont. Az asszony, a bájos

A legujabban megjelent képes

ÁRJEJEGYZÉKEMET

kérje, melyet bárkinek portómentesen és díjmentesen küldök.

WEISZ J. HUGÓ órákészítő és órákereskedő Szeged, Kárász-utca 6. szám.

Valódi svájci nikkell remontoirtszobóra 3 évi felelősség mellett, 5 kor. — 5 drb átvételénél 5% engedmény.

A zentai függetlenségi párt nem bízik. Zomborban apránként bomlik a függetlenségi párt már hetek óta, a kvótaemelés miatt támadt ellentétek folytán, de nyílt szecesszióban még nem tört ki a pártviszály a kurucok és labancok közt. Zenta felől ellenben hatalmasan suhog a kvótaemelő kormányra nézve oly vérszes ellenzéki áramlat, mely — egyre szélesebb körökben terjedve — letérésel fenyegeti az ál-48-as rendszert.

A zentai függetlenségi párt november 3-iki nagygyűlésén a következő határozatot hozta:

A Zentai Függetlenségi Polgárok Köre egyhangulag kimondja, hogy a magyar kormány által az Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezése tárgyában beterjesztett törvényjavaslatok ellen a *legerélyesebben tiltakozik, mert azok ellenkeznek Kossuth Lajos tanításaival*, de a leghatározottabban ellentétben állanak a függetlenségi párt régi, sarkalatos elveivel is. Tiltakozik ezen törvényjavaslatok ellen azért is, mert ha azok törvényerőre emelkednek, a függetlenségi elvek érvényesülésének, elháríthatlan akadályaivá lennének. Az országos függetlenségi párt a saját programjának az érvényesülését tenné lehetetlenné egy évtizeden át, ha a kormány kiegészítési javaslatait törvényerőre emelkedni engedné. Mert hogy megszavazná, arról még beszélni sem akarunk. Ezzel ellentétbe helyezkednék dicsőséges multjával és megingatná a nemzetben a hitet, törekvéseinek hazafias céljai iránt. Ezt elkertlendő, a Zentai Függetlenségi Polgárok Köre annak az óhajának ad kifejezést, hogy az országos függetlenségi párt a kormány által beterjesztett javaslatok ellen állást foglalva, azoknak törvényerőre emelkedését minden újrélével megakadályozni törekedjék, mert az ellenkező magatartást kénytelen volna a négy évtizeden át vallott és hirdett függetlenségi program cserbenhagyásának tekinteni. Megbízta a párt az elnökséget, hogy ezen határozati javaslatot az országos függetlenségi párt elnökével, Kossuth Ferencel közölje.

Házzsabályrevízió. Mai vezércikkünkben írunk arról a veszedelmes tervről, melylyel a kormány a horvát obstrukciót letörni akarja. A terv olyan, mely nemcsak az obstrukciót, hanem a parlamentarizmus érthetlenségét is megbénítja. — A pénteki értekezlet ugyanis kimondotta, hogy a Ház elé oly értelmű javaslatot terjesztenek, mely szerint minden par-

hitves kap a megrovási alkalmon, de duplán kap amá másikon, hogy elülről kezdheti azt, amit a magabaszállás méla perceiben már eddig is kétszer nem hallott még a ház feje — in partibus infidelium.

— Hiszen éppen arról beszéltek, a te sürgős tengernyi dolgodról, ami késő este vet haza. Alig teszed le a kanalat, már rohansz.

— Hidd el . . .

— Nem hiszek el semmit. Az ilyen buta jószágoknak, amint amilyen én vagyok, azt mondhatok, amit neked tetszik.

— Drágám, először is nem vagy buta.

— Még gunyolódasz is! Érzem a hangodon, hogy azt hiszed rólam, én vagyok a világ legkorlátoltabb perszonája.

— Én hiszek ilyesmit?

— Te, te, százszor te, aki vendég vagy otthon.

— Gizi, hagyj fel az ostobaságokkal! Ezer-szer mondtam már, önmagam előtt teszel unalmasá a sürü ismétléssel, hogy én volnék a világ legboldogabb halandója, ha mindig itthon lehetnék. Nem is a városi forgatagban, hanem valahol messze künn a szabadban, diófa alatt heverészve a hintaágyban és onnan dirigálva a két fiunkat. Én nem panaszkodom, mert természetesnek találom a küzdelmes életet, amihez még törekeny gyerekkoromban hozzászoktam. Egyszerűen elhittem magammal, hogy ennek így kell lennie, mert ilyen a természet berendezkedése és ezzel teszek elviselhetővé minden terhet.

lamentum vita 150 képviselő kívánságára berekeszhető volna. Ez a módosítás — úgy híresztelik — csak ideiglenes, de mindazonáltal veszedelmes, nagyon veszedelmes precedens lenne.

Újból és szüntelen követeljük:

Államkölcson t Bajának!

Méltóságos Főispán Ur, tekintetes Törvényhatósági Bizottság, kiknek megbízható kezébe van letéve e város kulturális és gazdasági jövőjének kiépítése, Önökhöz intézzük immár másodsor a szavunkat egy a bajai törvényhatóságnak megadandó államkölcson kieszközlése érdekében.

Tízennegy százalékkal emelkedett ismét a városi pótdadó, halomsok kulturális és gazdasági intézmény vár itt megoldásra, a pénzünk fogytán, az adóalanyok kimerültek és fenyeget a stagnációnak e város sirját megőző réme.

Baja város törvényhatósági bizottsága a közelmúlt napokban bizalmat szavazott a kormányra és most immár a kormányon a sor, hogy ennek a vezéreiben elsőként bizó városnak bizonyosságát szolgáltatassa, miszerint reászolgál az előlegezett bizalmi vótumra.

Az ország központjából, a szegedi törvényhatóság kebeléből indult ki az a derék akció, mely a szegény városoknak államkölcsonnal leendő segélyezését tendálja A *Bajai Hírlap* már hetekkel ezelőtt, elsőként vetette föl a bajai államkölcson eszméjét és a megoldás módozataira is nyújtott némi vázlatot. — Ezutal méltányos kérelmünk megokolására a következőket vagyunk bátrak előterjeszteni:

Baja város közönsége roskadozik a tehertől. S ha okát vizsgáljuk, nem magyarázhatjuk meg e szomorú jelenséget mással, mint hogy a modern állami élet a maga fokozódó terheinek nagy részét a város nyakába háritotta

— Ebéd után és néha este is?

— Minden percben, édesem. Az üzletet az alkalmak irányítják, az én üzletem éber szemmel kénytelen örködni az eshetőségek és a konkurrensok zátonyai között. Egy idejében elfogott börseszüggöny, egy apró gyanu ezrekre hoz hatást, sőt ezresekre is. Semmi szenvedélyem nincs ti hármatokon kívül. Ezért élek.

— Köszönöm.

— Guny nélkül köszönd és áldd a sorsod, hogy ilyen vagyok, mert lehetnék másmilyen is, aki passziókra áldoz.

Az asszony fujtatott egy kicsit, sokat dobolt ideges kis kövér ujjacskáival az asztalon, most megint hevesebb lett.

— Magad mered pedzeni?

— Mit?

— Még kérdés is?

— Fiacskám, én józan vagyok a kimerültségem mellett is, de rébuszok megfejtéséhez semmi kedvem késő este.

— Ez nem rébusz, nagyon is világos. Azt hiszed, nem ismerem a titkaidat?

— Fölötte megörvendeztetnél, ha beavatnának azokba. A Schwarz és Popper céggel van egy kötése, ez csakugyan titok, mert ravaszság is van benne.

— Ne erről beszélj!

— Hát miről? Az én titkaim ilyenek.

— Meg mások. Ismételtem, hogy mindent tudok, csak még azt nem, hogy *szőke-e* vagy *barna*?

át; kötelességeket rótt reá, de nem gondoskodott e kötelességek teljesíthetőségének anyagi eszközeiről. Pedig szép, meggyőző példák lebeghetek volna előtte. A közép- s ujkori magyar városi élet tanulságul szolgálhatna legujabb korunknak is. Falvakból, a hajdani lovagvárból a nemzeti erő a városokban összpontosult össze. Okos kiváltságok s az emberi társulásban rejlő nagy erő hatalmas vidéki központokat teremtett, melyek székhelyi lettek az ipari tudásnak, műveltségnek, ezek által a jólétnek, gazdagságnak, mely a nemzeti Génusznak fennsapkodó szárnya.

De változtak az idők. Kezdték a vidéki városok elhanyagolását. Míg más nemzeteknél bizonyos tekintetben lépést tartott a vidéki emporiumok fejlődése az ország szívével, miánálunk azt cselekedtük, amit a szenvedélyes játékos: egy blattrá tettük fel mindenünket s ez a sokat ígérő blatt az ország fővárosa. Gyönyörű, lélekemelő idea, hogy a gazdag nemzetnek pompás fővárosa legyen, büszkesége, dicsekvése ez egy egész országnak, de nálunk fényes paszománt, ragyogó aranygomb csak a kopott mentén. És bizony e drága arany gombhoz ahogy sem illik az ország nyakában lógó koldustarisznya.

De ne beszéljünk metaforákban, tény, hogy fővárosunkra sokat költöttünk, sőt, hogy még ma is mindent ráköltünk. Ott van például, hogy egyebet ne említsünk: a Margitsziget megvétele. Életkérdés-e talán a fővárosra? Dehogy, csak aféle szépségflastrom, amely mégis 12 milliójába kerül az államnak. 12 millióval 12 nagyobb várost tehetünk volna boldoggá, fejlődésképpessé, a modern haladás útjára terelhetjük volna őket, megerősíthetjük volna kultúrájukban s ami a fő: törzsgyökere magyarságukban, amely, fájdalom, odafönn mindig nagyobb tért veszít.

Mert ne tessék azt hinni, hogy elég magyarul beszélni, írni; magyarul is kell tudni érezni, gondolkodni, cselekedni. Nemzetköziség, ledér életelvek, szokások, külföldi szemét, perverzítás a irodalomban, művészetben, az életben, az ott a hazám, ahol nagyobb kenyeret adnak.

— Szép barnás, már minthogy az őszi buza ugy-e?

A kis furia erre már tombolt.

— Gyalázat és ezerszer is gyalázat, ilyen cinikusan beszél a feleségével, gyermekei anyjával, aztán napokat nincs itthon, minden szoknya után futkos, ez az élete, olyan bambának tart, mint amilyen az asszonyok legnagyobb része . . .

Egy jó pár verset folytatódott még tovább is. Az ember ellenben még mindig nyugodt tudott maradni.

— Gizi te nagyon indulatos vagy és éppen ezért igazságtalan. Jól tudod, hogy szebbet nem ismerek náladnál, én boldog vagyok, ha magamhoz ölelhetlek. Ne bánts, szelidülj meg.

— Sosem szelidülök; vagy te változol meg, vagy belepusztulok.

— Nincs szükség változásra, még kevésbé belepusztulásra.

— Akkor mondj le a szeretőidről.

— Már többen is vannak?

— Cinikus, léha vagy.

Kezdték jelentkezni a könnyek is, de sokkal nagyobb volt még az asszonykában az indulat, semhogy szabadon előtörhettek volna. Csak a szó tört elő.

— Az vagy, közönséges, tudod!

Fölösleges itt az okos szó, többet is árt, semhogy használ, a férfi vette a galléros köpenyét, kalapját.

elvek forrnak, kavarognak — természetesen összevegyülve sok nemesebb tartalommal is — abban a hatalmas istben, amelynek neve: székesfőváros. Lehet ezért nagyon megharagudni, de el nem tagadhatja senki, hogy a valódi faji, nemzeti érzés, a magyar Géniusz bekötött szemmel hovatovább a vidékre menekül. A mindjobban szaporodó világpolgárok számú mosolylyal mérk végig azt, akinek pupillája a külföld feltétlen bálmutában legalább egy jó ujjnyira szét nem tágul, pedig az igazi nagy nemzetek, angol, francia, német, sőt legújabbán a népek konglomerátuma: Amerika is, mindjobban felismerik a nemzeti érzés államalkotó és fenntartó erejét, erősítve azt, tudják, hogy a nemzeti nagyságot növelik még nagyobbra vele.

Nem gyengíteni, de erősíteni kell tehát ezt a szent érzést s megbecsülni az ezt féltékenyen ápoló helyeket, mint a rómaiak az óltárok örök tűzét, a görögök szent berkeiket.

Nyelvünket, sőt mondhatni a nemzeti érzést is, nem egyszer kiüldözte az ellenség a lovagvárból, a hatalmas oligarchák lelkéből, szívéből s apró földláncok megett, a magyar nép s középosztály szívében talált az menedéket s onnan intézett diadalmas harcot támadó ellen.

Szükség lesz tehát még azokra a most leki-csinyelt, elhanyagolt vidéki városokra és falvakra is. A megjósolt nagy társadalmi forradalomban ezek lesznek a nemzeti eszmék, ezek az államfenntartó erő apróbb mentevárai. Amíg tehát a nemzeti érzés alapján van szervezve az állam, e helyek felkarolása, segítése nemzeti érdek, sőt kötelesség.

Nincsen tehát, éppen a magyarság szempontjából, semmire sem égetőbb szükség, mint egy a magyar fajszertettől s nemzeti eszmetől áthatott jó városi vagy községi törvényre.

A városokat, községeket fel kell szabadítani a vállukra rakott óriási tehertől, hiszen ami funkciót végeznek, azok nagyrésze jóformán állami feladat. Kivetik, szedik az állam adóját, illetékét, fogyasztási adóját, anyakönyveznek, segédkeznek sorozásnál, övek a közérzségügy,

rendfentartás, az örökös vagyoni- és életbiztoság felett.

S mindezekért hol a rekompenzáció? A megyéket még csak segíti az állam. Törvényileg dotációt szavaz meg részükre, a városok segítése pedig kimerül abban, ha akad jólelkű pénzügyigazgató, aki pár száz koronával olcsóbban játssa kezünkre a fogyasztási adó jövedelmét annál, mint amennyit talán egyesektől kaphatna az állam.

Szó van ugyan a közegészségügy s a rendőrség államosításáról, de az utóbbi még a távoli jövő zenéje.

Pedig a városok megmentésével sietni kell Összeroppanunk a pótdó terhetől, stagnálunk, vergődünk. Helyes uton jár tehát Szeged város törvényhatósága, amikor útál arra, hogy az állam, ha már a jelen nyomasztó körülményei között másként nem teheti, legalább olcsó kölcsön-nyújtással siessen a városok segítségére. Igenis, ne a jobbára spekulációra alapított fővárosi s más vidéki hitelszövetkezetek megmentésére pazarolja az állam az ország millióit, de a vidéki városok feleségélyezésére. Mennyi közél, megoldatlan feladat kínálkozik itt minálunk is, amely csak azért nem oldható meg, mert nincsen reá pénz, olcsó hitel.

A főváros kultuszából elég volt. Ébredjünk mi vidéki nagyobb városok. Kérjünk, sürgesünk, sőt követeljünk. A nemzeti kormányunk éppen az a sürgős feladata, hogy azt erősítse, amiben nemzeti, államfenntartó erő rejlik. Egy mesterségesen emelt és a nagy jómódtól ledérségre hajló főváros elveszhet, de a nemzet nagysága, jövője az okos, célszerű magyar politikával nagygyá tett vidéki emporiumokban van . . .

H I R E K.

— Az első tea-zsur. A bajai jótékony leányegylet ma, vasárnap délután 5 órakor tartja zidei első tea-zsurját a Nemzetiben. Előkelő dilettáns-gárdánk ez alkalomból hangulatosnak ígérkező kis koncerttel kedveskedik a vendégeknek. A hangverseny programja a következő lesz: 1. Erkel Ferenc: Hunyady László egyveleg. Előadja zongorán négykézre Deutsch Erzsé és Margit. 2. Dr. Hetényi János

A férfi lopva figyelte az arcát, valahányszor gázlámpa alá értek, olyan fitos hamvas volt az még mindég, mint akkor régen, mikor ötven forintokról hónapokon keresztül csak a mesében hallottak.

Az eső pedig szitált és apró bugyborékok támadtak a vízállásos helyeken. Finomok picikék, hamar keletkeztek és még hamarabb multak el.

— Gyere föl Sándor, együtt fogunk teázni. Visszaidéztek a hajdani gyermeki ábrándokkal teli időket, jó lesz, Sándor?

A férfi kissé gyámoltalaná vált, de a leány most magához szorította a karját és az melegített, sőt ákácós májüst varázsolt ebbe a márciusi szeszélyes időjárásba.

— Józ? — ismételte meg a leány? vagy nem érsz rá? Sok a visszaemlékezni való. Vélgig kell mindegyiken menni.

Aztán egyet gondolt.

— Mégis jobb lesz holnap, nem játszom és egészen a múlté lehetek. Ah, milyen szép volt! Sándor már magához tért, szinte örült.

— Holnap. Reggel korán kelek, most tizenegy is elmúlt.

— Biztosan várlak. Becs? . . .

— Becsületemre.

. . . Odahaza az asszony már aludt, most fölzezett a lépések zöreijére s magához vonta az ura fejét. Sándor ugyanis előtte térdelt s azt mondta:

— Ne haragudj, hogy az este idegeskedtem.

egyesületi titkár beszéde. 3. Chopin Walzer, zongorán előadja Schlieszer Olga. Szegény és éhez gyermekeink nevében kérjük a m. t. közönség szíves pártfogását. A belépődíj 1 korona, melyért teát vagy kávét, süteményt, concertet és vonzó uri társaságot kapnak a nemes szívek.

— Színházépítés. Végre Baja város is tulajdonosok találta a színházépítés ügyében hozott határozat kormányhatósági jóváhagyásának a késedelmét. Fölirt a város a belügyminiszterhez, aki meg Festetich gróf színházi főfelügyelőhöz utasította a hatóságot. Festetich gróf tanulmányozza most az ügyet már hónapok óta és mert hosszú betegségei rendszerint halál a vége, félt, hogy nem sokára reáborul a bajai színházépítés ügyére a szemföldél, a föltámadás minden reménye nélkül.

— Ki akar kölcsönpénzt az árvtárból? Baja városa kimondotta, hogy január 1-sejtől kezdve magánfeleknek is ad kölcsönpénzeket az árvtári pénzekből. A város 6%-os kamatra ad kölcsönt, 200 koronától 5000 koronáig terjedő összegben oly magánfeleknek, kik első helyen való bekebelezésre lekötik a bajai kir. telekkönyvi hatóság területén levő ingatlanait. Ezen kölcsöntökek rendszerint 20 év alatt, minden év június 30. és december 31-én befizetendő 40 félévi egyenlő utólagos 5%-os törlesztési részletekben fizetendő vissza. Bővebb fölvilágosítást az egyes konkrét esetekben Szabó Sámuel árvaszéki tölnök ad a feleknek.

— Hymen. Molnár Sándor Baján állomásozó m. kir. honvédduszárszázados jegyet váltott Hegedűs Jolán urleánnyal, dr. Hegedűs Aladár polgármester és neje petői Szutrély Jolán urasszony leányával.

— Konskribálás—adóösszeírás. Városrészenként házról-házra járnak most az adóösszeírók, kiknek munkája a legközelebbi adó-követésnek fog alapjául szolgálni. Az „állampolgári becsület”, melynek nevében a bevállás történik, megköveteli az adóalpnak az igazsághoz hiven leendő bmondását. A törvény különben is szigoruan bünteti a házbérösszeg eltitkolását.

Gyászhir. Dr. Valentin Emil lapszerkesztő-kartársunkat, a bajai függetlenség párt ügyvezető elnökét mély gyász érte. Testvéreccse, Valentin Gyula budapesti kereskedő f. hó 6-án üzleti útjában, a temesmegyei Dettán váratlanul elhunyt. Valentin Gyulát a gyászoló család Bajára szállította, hol pénteken délelőtt helyezték örök pihenőre. A végtisztességen a függetlenség párt képviselője, a városi törvényhatósági bizottság számos tagja és sok jóbarát jelent meg.

— Bajai iskolák államosítása. Az e hó 6-iki közigazgatási bizottsági ülésen dr. Fehér János megsürgette az iskolák tervebe vett államosításának az ügyét. A kir. tanfelügyelő a maga részéről megígérte, hogy teljes agilitással szolgálatába áll az államosítás tervének. A tanfelügyelő egyelőre az iskolák híján szűkölködő külvárosban fölláltatandó öt állami iskola érdekében fog intervenálni a kultusz-kormányánál.

— Ipari szakrajtanfolyamok. A városi polgári iskola a kúszbőn álló félen fém- és építőiparosok, továbbá szobafestők számára szakrajtanfolyamokat fog szervezni. Céja ezen tanfolyamoknak a segítők elméleti ismereteit bővíteni, őket a szakszerű rajzolásban továbbképezni; a tanítás díjmentes. Felhívjuk a résztvevni szándékozókat, hogy f. hó 15-ig alulirt igazgatóságánál jelentkezzenek.

— Bajai küldöttség Thaly Kálmánnál. Ambroszovics Lajos dr. főispán és Hegedűs Aladár dr. polgármester hétfőn tisztelegtek Thaly Kálmán orsz. képviselő előtt, mely alkalommal Baja város elismerő oklevelét nyújtották át a kuruc történetírónak, aki a Rákóczy-havmak hazahozatalának kezdeményezője és hazafias megvalósítója volt.

— Nem ingereisz föl, fiacskám, járok egyet, amíg lehülsz.

Mikor pedig bezáródott mögötte az ajtó, akkor is az a legerősebb szó kísérte:

— Közönséges!

Künn esett az eső, inkább csak szitált, más-kor nem sétára való alkalom, most talán csilapító. (Ámbátor az asszony otthon maradt.) Az ember azzal szórakozott, hogy figyelte a bugyborékokat s leste az eső lecsapódásának hangját, később ebbe is beleunt. Muzikaszó hangzott feleje valamelyik kávéházból, — nem ment be. A muzika ma unalmas, hallott ő ennél különb zenét.

Ekkor valaki belekapaszkodott a karjába. Le akarta önkéntelenül rázni, mikor figyelmes lett a hangjára:

— Sándorka, hát te itt vagy?!

— Imogén, nini a kis Imogén! Hogy kerültél ide?

— Tudod, hogy színész nő vagyok, vándorlunk.

— Persze, igaz.

Az nyilván jobban tudta, hogy minek.

— Hány éve is, Sándor?

— Öt, vagy talán hat.

— Csak összel lesz hat. Emlékszel-e még?

Csacsogott össze-vissza sok minden édes együgyűséget, egyszer abba hagyta a megkezdett dolgot és fölkaagott:

— Annyi pénzem van, hogy nem tudok vele mit csinálni. Néha ötven fölösleges forint is nyomja a zsebetem. Hittük volna ezt valamikor?

— **Megszüntetett teheráru felvétel.** A dunagőzhajózási társaság e hó 21-étől kezdve a teheráru felvételt minden vonalon meg fogja szüntetni.

— **Szent Imre-ünnep a főgimnáziumban.** A ciszterciák helybeli főgimnáziuma f. hó 5-én ülte meg Szent Imre emlékeztét. Reggel gyónt a tanulóljuság, azután szentmisét hallgatott, d. e. 10 órakor pedig kezdetét vette a főgimnáziumi tornateremben a vallásos ünnepély, számos érdeklődő jelenlétében. Az ünnepély műsora ez volt: Jelige Fölker Gusztávól. Előadta a főgimn. énekkara. Szent Imre megdicsőülése. Irta: Párkányi Norbert. Szavalta Jánossy Dénes VII. o. t. Emlékszó. Mondotta Magyarász Ferenc Szent Imre herceg Irta dr. Dombi Márk, szavalta Vágó Nándor IV. o. t. Pápai himnusz. Mohirtól. Előadta a főgimn. énekkar.

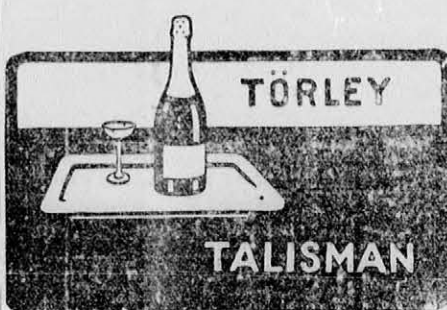
— **Irnoki helyettesítés.** A bajai törvényhatóságnál üresedésben levő irnoki állásra a főispán *Kolosszary* Árpád bajai lakost helyettesítette. Az új városi irnokot a számvevőséghez osztotta be.

— **A mai kerékpárverseny.** Megírtuk már, hogy a helybeli kerékpározók: ma délelőtt tartják meg őszi versenyüket. Most a következő hivatalos kommunikét vesszük a versenyről: A »Bajai Kerékpározók Egyesülete« 1907. november hó 10-én évrő házi- és nyílt kerékpár-versenyt rendez. A verseny sorrendje és feltételei: D. e. 10 órakor a járásbíróság előtti térségnél kezdődik a budai műton. 1. 8 kilométeres kerékpárverseny kezdők részére. Díjazás: I. díj ezüst érem, II. díj bronz érem, III. díj elismerő oklevél. 2. 5 kilométeres kerékpár-verseny. Díjazás: I. díj nagy ezüst érem, II. díj bronz érem, III. díj elismerő oklevél. 3. 8 kilométer kerékpár nyílt-verseny Díjazás: I. díj ezüst érem, II. díj bronz érem, III. díj elismerő oklevél. Téték számonként 1 korona. A versenyszámokból kikerült győztesek részére a díjak kiosztása este a Zich-féle vendéglő egyleti helyiségben történik, melyre a közönséget is meghívják.

— **A Liniment. Capsiei comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már sok évtől mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, tejfájás, lőszvény, csuszál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölés mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: kolera és hanyóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredményel alkalmazható bedörzsölésként az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimenttel (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a »Horgony« védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak *eredeti üveget* elfogadni.

— **Megyei restauráció.** Bácsme gyében december 17-én tartják meg az általános tisztújítást. Alispánt, főjegyzőt, főügyészt, árvászéki elnököt, 10 árvászéki ülnököt, 13 főlőszolgabíró, aljegyzőket és szolgabírákat választanak. Pályázati határidő: december 1.

— **A városi pénzek elhelyezésének új módja.** Mi bajaiak a községi törvény intézkedése szerint, pénzeink elhelyezését bizalmi »éredésnek tekintjük és névszerűn szavazással döntünk afölött, hova helyezzük el a pénzeinket. Debrecen városa új módját kezdi meg pénzei elhelyezésének. Ugyanis tekintettel a pénz keresett voltára és hogy a bankok is jóval drágábban jutnak most pénzhez, mint ezideig, az összes debreceni pénzintézeteket zárt ajánlat benyújtására szólította föl a tanács, ki ad többet a városnak jelentékeny magasságot elérő készpénzért és amelyek pénzintézet magasabb kamatoztatást ígér, az kapja meg a város pénzeit. A törvényhatóság azért meg fogja szavaztatni a tanács erre vonatkozó előterjesztését, de érdekes és a nehéz pénzviszonyokra jellemző a városi pénzek elhelyezésének ezen új módja.

Zongoratulajdonosoknak

szíves tudomására hozzuk, hogy **Fink Leó**, a híres Keresztély-féle fővárosi zongoragyár hangverseny-hangolója a napokban városunkba érkezik és itten, valamint a környéken is egyes hangológakat 6 koronájával végez. Javításokat külön alku szerint Előjegyzéseket szíveségből Kollár A. könyvkereskedése fogad el.

Szezon után.

— **Egy pillantás a bajai színészek felé.** —

Mi ebben a rovatban nem pillantunk vissza, hanem inkább előre. Nem irunk — eső után köpönyeg — arról, miként »bucsu felépített« egyik vagy másik gyöngyszeme az operette-ensembelenek. A színtársulat már hetek óta Szabadkára szállott. Szálljon szerencsével!... A szabadkai szízen »Hoffmann mesével« nyílt meg. Pompás előadás volt ez a szezonnyitány és minden ízében tökéletes. Még a hárfá se hiányzott az orkeszterből. Az újság ígérelével hatott a vidéken ismeretlen hárfapongetés és a megpendülő hárfahangok harmóniája közben a következő érdekes dialogot lestük el a színházi folyósról:

Sublimath Töhötöm: Cccc... ott volt?

Hubai Jakó: Hát nem voltam?

— Az igaz. Majd maga nem lesz ott! Na, és mit szól az előadashoz? Ez volt egy teater paré, vagy parfé, ez volt egy opera. De hát maga ezt nem tudta élvezni. No hallja, azért, hogy valakinek nagy a füle, az még semmi. De várjon. Mit szól a hárfához?

— Micsoda hárfához?

— Ez legyen egy intelligens középosztály! Hát a hárfá, maga kis barom! Nem látta a hárfát? Nem hallotta a hárfát?

— Gatt, über die Welt! Mi van a hárfával? Hagyjon nekem békít. Én kötöttem sluszt tiz vagón fenyőfára és tessék, itt volt magának egy ősz, a nyakamon marad.

— Ez nem olyan fa. Ez hárfá.

— Milyen fa?

— Hár.

— Hár ide, hár oda: ide-oda hár, mit beszél maga nekem? Maga csak egy prokurist. Én szakember vagyok. Én — de magának legyen gönnölvá — fakeskedő vagyok. Van fenyő, van bükk, tölgy, iharesuhaj, kóris, van cédrusfa, sőt van parach fa, de hár-fa? Mi az hogy hár?

— Isten a világ fölött! Az egy hanxer. Se nem cimbalom, se nem zongora, hanem unokafivére a citerának, csak hogy nagyobb. Érti?

— Most már nem értem...

— Állat! A Hoffmann »összes meséinek« éppen a hárfá a lényege. Csupa hár, csupa fa az egész opera. Nem hallotta? Plum-plum, plimpele-plimpele, — ez volt a hár. Szóval egy hárfá. Hát nem olvasta a színlapon, hogy eljön az operátul a leghárabb faművész, a Mózshamer?

— Nü, *voss-hamer* dalón? Mi hasznom tüle? El kellett vinni a feleségemet meg a két lá-

nyomat a színházba. Zó vár ich léb, ráfizetem. Kell ezeknek egy hár? Azt hiszi, hogy az én feleségem, meg a két lányom értenek a hárhoz? Mba. Nekem tiz forintomba került. Szomorú.

— Menjen maga műveletlen barom. Mit tudja aztat maga, hogy milyen szép a hárfá: pimpele, plimpele, — plömpel...

Leander.

N y i l t t é r. *)

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az Erzsébet királyné utca 34 számú házban levő

„Vörös Kereszt“-hez

címzett Hübner-féle gyógyszerárát átvetttem s azt teljesen újonnan felszereltem és korszerűen berendeztem.

Magamat a n. é. közönség szíves jóindulatába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Bauer Adolf
gyógyszerész.

*) Az e rovatban közöltétekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan kell a piaci mizériákat szanálni?

Követendő példa.

Szombathelyen — ebben a Bajánál is kisebb városban — közéletelmzési bizottság is van, mely a helyi életelmzés olcsóbbbátételével foglalkozik. Erre vásárcsarnok építését tartják célravezetőnek, de ezt a polgármester, tekintettel annak magas költségeire, célravezetőnek nem tartja.

A közéletelmzési bizottság ülésének két-fel-szólalása mégis megérdemli, hogy arról gondolkozunk a különösen Kisfaludy József rendőrkapitány megtalálta annak a módját, miként lehet a kofák visszaélésének véget vetni. A polgármester, Brenner Tóbiás azon megjegyzésére, hogy milliós vásárcsarnok építésével nem terhelheti a várost, Geist Lajos felelt:

A vásárcsarnok nem lesz teher a városra. Minden bizonytaln akad vállalkozó, aki azt jó áron berbe veszi, mégpedig úgy, hogy a városnak haszna lesz belőle. A drágaság ellen a leghathatósabb védekezésnek azt tartja, ha a város a kofák elővásárlását megakadályozza. Ha a közönség a termelőtől vásárol, olcsóbban szerezheti be az élelmi cikkeket. Meg kell akadályozni az elővásárlást és különösen a rendőrségnek a feladata, hogy a kofák terrorizmusát a piacon megszüntesse. Nem szabad azt tűrni, hogy a kofa kikapja a vásárló kezéből az alku tárgyat kégező élelmi cikkeket, csak azért, hogy ő aztán drágábban szózhassa azt a fogyasztó közönség nyakába.

Kisfaludy József rendőrkapitány teljesen helyesli Geist Lajos álláspontját. Egyes kofák türethetetlen állapotokat teremtenek a piacon. Erőszakkal is kikapják a vásárló kezéből a ludat, a csirkét, 10 krajcárt felülígérnek s egy rövid félóra múlva már a kofák kezében van a piac, akik aztán az árakat hihetetlenül fölserőlják. Ennek meggátálása céljából akként óhajt intézkedni, hogy a *jövőben a termelők és a kofák piacát különválasztatja*. Az elővásárlás meggátálása is helyes dolog volna, csak hogy a miniszter nem engedélyezi. Ha a minisztert a helyzetről fölvilágosítják, talán a jövőben nem fog elzárkózni a város ily irányú intézkedésének jóváhagyásától, mint a multban, mikor a jóváhagyást több ízben megtagadta.

Szegédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

Ajánlkozás.

Alulirott (okleveles jegyző), ki a magyar nyelven kívül a német és a bunyevác nyelveket is bírja, ajánlkozik ügyvédi, kir. közjegyzői, mérnöki vagy egyéb más magán-irodáknban szerény fizetés mellett irnoknak.

Bizonyítványokkal rendelkezik Szives ajánlatok kéretnek: **Artinger János** cím alatt Baja, Szent Antal-utca 59. sz.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nines jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

Kapható Baján: Gyarmati Emil, dr. Makray László, dr. Stauróczky Lajos gyógytáiraiban.

IRODA ÁTHELYEZÉS.

Goldberger A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy 35 év óta fennálló

HIRDETÉSI IRODÁJÁT

(jelenleg Budapest, IV., Váci-utca 20. sz.)

1907. november hó 10-én

saját házába

BUDAPEST, IV., Molnár-utca 38. sz.

helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes lapjál és naptárai részére.

Tisztelettel értesítjük a t. közönséget, miszerint Baja és kerületére terjedő főügynökségünknek vezetésével

Drescher Gyula urat

biztuk meg.

Intézetünknek kiváló, jó hírűve, előnyös díjtáblázataink, liberális kötvény-feltételeink és előzékeny eljárásunk azon reményt nyújtják, hogy a nagyérdemű közönség minél sürűbben fogja főügynökségünket életbiztosítási ajánlataival megtisztelni.

Teljes tisztelettel

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomosillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszznál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan íveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára ívegekben K-80, K 1.40 és K 2.-és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél. Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Csinos kivitelű

n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK

Fölülmulthatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 32 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyeresémet és pedig:

kétszer a nagy jutalmat 600.000 koronás főnyeresémet,

a legnagyobb 400.000 koronás főnyeresémet,

továbbá 6 á 100.000, 4 á 90.000, 3 á 80.000, 3 á 70.000, 5 á 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 21-ik új magyar osztálysorsjátékában rövid 5 hónap alatt összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

A hónap melyik napján született?

Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely születésnapja, vagy azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese.

Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma
1	100690	7	109511	12	3216	17	18148	22	12116	27	101905
2	2899	8	92168	13	100914	18	92654	23	107285	28	92777
3	101912	9	105351	14	109637	19	106723	24	92731	29	13230
4	93417	10	79788	15	93317	20	91386	25	8818	30	90370
5	109717	11	90359	16	105041	21	101496	26	106917	31	105371
6	16598										

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy 1 kor. 50 fill.; 1/4 eredeti sorsjegy 3 kor. — fill.

1/2 » » 6 kor. — fill.; 1 » » 12 kor. — fill.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kétünk azonnal, de legkésőbb folyó évi november hó 1-ig, hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfogynak és az első osztály huzása már folyó évi november hó 21. és 23-án lesz.

TÖRÖK A. és TÁRSA

Bankház R. T. Budapesten.

Sürgöncim: Törökék Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték üzletei: I. Központ: Szervita-tér 3/a saját palotánkban. II. fiók: Váci-körút 4/a. III. fiók: Teréz-körút 46/a.

Egy jó karban levő
átjásztott

CELLÓ

jutányos áron eladó.
Tudakozódni a kiadóhivatalban.

ALEXIN

LEGFINOMABB
NÖVÉNYZSÍR
FŐZÉSRE-SÜTÉSRE
KIRANTÁSHOZ
25% AL-SZAPORÁB
MINDEN MÁS ZSÍRNÁL
KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGEÉRT
ORVOSILAG AJÁNLVA
CSAK E VÉDJEJEGYEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT
!!FOGADJUNK EL!!

KAPHATÓ MINDEN FÜSZER
KERESKEDÉSSEN

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonatos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítetik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél **Baja.**
Ugyintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók. Telefo 81. sz.

A Kristály ásványvíz árai: $\frac{1}{2}$ liter 34 fill. 1 liter 44 fill. $1\frac{1}{2}$ liter 54 fill.
Üres üvegek visszavételnek: $\frac{1}{2}$ literes 12 fillér, 1 literes 16 fillér, $1\frac{1}{2}$ literes 20 fillérért.

Játszék ott, hol a szerencse a legnagyobb

Gaedicke bankházában,

mert ott nyerték eddig tényleg a legtöbb főnyereményt
és pedig:

A nagy jutalmat 600,000 koronát a 62551. számra.
a legnagyobb főnyereményt 400,000 K. a 11119. számra || a legnagyobb főnyereményt 400,000 K. a 28916. számra
a legnagyobb főnyereményt 400,000 K. a 19406. számra || a legnagyobb főnyereményt 400,000 K. a 33464. számra
továbbá 3-szor à 100,000, 90,000, 80,000, 70,000 korona, 5-ször 60,000, 50,000, 40,000,
30,000, 25,000 korona és 10-szer 20,000 koronát.

A XXI-ik magyar kir. szabadalmazott osztálysorsjáték I. osztályának húzása
november hó 21. és 23-án lesz.

A következő főnyeremények sorsoltatnak ki: esetleg 1 millió korona, továbbá 600,000, 400,000, 200,000,
2-szer à 90,000, 2-szer à 80,000, 2-szer à 70,000, 2-szer à 60,000 stb. stb. korona.

A sorsjegyek ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad sorsjegy
12.—	6.—	3.—	1.50 korona.

GAEDICKE, bankház, Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. sz.
Megrendelések lehetőleg postafordultával kéretnek.